

Kvalitetsredovisning

2009-01-01 – 2009-12-31

För Manillaskolan

Grundfakta om Manillaskolan

Manillaskolan är en av fem regionala specialskolor som ingår i Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). För vidare information om myndigheten och dess kvalitetsarbete, se den skolgemensamma kvalitetsredovisningen för 2009. Skolans upptagningsområde är Stockholms, Uppsala och Gotlands län. Vid mätdatum 15 oktober 2009 hade skolan 116 inskrivna elever och 77 årsarbetare, varav 42 var lärare. Av skolans 116 elever var 1 boende på veckohem.

Skolans ledningsgrupp består av tre personer: rektor och två biträdande rektorer.

Skolan har bland annat följande gemensamma råd/grupper: föräldraråd, elevråd, kamratstödare, antimobbingsgrupp, skyddskommitté, mat- och hälsoråd, ULG (utökad ledningsgrupp), SKOLSAM (samverkansorgan, fackliga parter), ämneslärarträffar och IT-råd. I vissa av dessa medverkar elev- och/eller föräldrarepresentanter. Rektor ingår i ledningsgruppen för myndighetens Östra region.

Manillaskolan vill ge sina elever en grundskolekompetens som möjliggör en positiv gymnasietid och ett rikt vuxenliv. Fullgod kommunikation i form av teckenspråk och svenska, social kompetens och livskvalitet är också viktiga mål i arbetet med eleverna. Hörnstenar i arbetet för att uppnå detta är trygghet, identitet, arbetsglädje och kunskap hos såväl personal som elever. Alla – både elever och personal – ska tycka att det är roligt att komma till skolan varje dag. Manillaskolans vision är ”Alla elever lämnar vår skola med en framtidstro!”

Underlag och rutiner för att ta fram kvalitetsredovisningen

Underlag för kvalitetsredovisningen är skolans arbete med styrning och verksamhetsuppföljning. Skolans arbetslag utvärderar skolåret i juni utifrån skolans arbetsplan. Skolan upprättar ny arbetsplan för läsåret under augusti och september. Underlag för kvalitetsredovisningen utgörs av arbetslagens utvärdering av arbetsplan i juni och november, Östra regionens verksamhetsplan för 2009 samt den myndighetsgemensamma Verksamhetsplanen 2009.

Föregående kvalitetsredovisning diskuterades vid föräldrarådsmöten under året.

I samband med insamlingen av siffror, underlag och analys i återrapporteringen från regionen till myndighetens årsredovisning har material också samlats in till den aktuella kvalitetsredovisningen.

Åtgärder enligt föregående kvalitetsredovisning och mål för den aktuella tidsperioden

Under 2009 har Manillaskolan arbetat enligt följande mål:

- Introducera självskattning för eleverna vad gäller kunskapsutveckling, insats och skolans pedagogiska arbete
- Fortsätta/Förstärka kompetensutveckling och handledning av pedagoger gällande skriftliga omdömen, skriftlig bedömning, åtgärdsprogram, betygssättning och individuella utvecklingsplaner
- Utarbeta en särskild policy för arbetet med elever i särskilt stort behov av stöd
- Särskild kompetensutveckling av lärare och assistenter gällande elever med utvecklingsstörning
- Projekt Lärande Text och Samtal
- Kompetensutveckling av personalen i arbetet med interaktiva skrivtavlor
- Begreppet entreprenörskap ska präglade projekt och mentorssamtal
- Tvåspråkighetsarbete
- Fortsätta fokusarbetet på elevernas måluppfyllelse
- Följa upp och utvärdera olika metoder för läs och skrivinlärning, Kiwimetoden, genrepdagagogik samt kvalitetssäkringen av läs- och skrivundervisningen

Förutsättningar för verksamhetens måluppfyllelse

Lärartäthet

Personaltäthet årsarbetare, lärare	2009	2008	2007
Lärare/100 elever	37	35	30
Elever/lärare	2,7	2,8	3,2

Tabell 1. Personaltäthet, årsarbetare, lärare i undervisningen vid Manillaskolan.

Lärarnas utbildningsbakgrund

Lärarnas utbildningsbakgrund redovisas i två tabeller. I den första tabellen anges lärarna efter högsta utbildningsnivå. Eftersom speciallärare respektive specialpedagoger har olika grundutbildningar, redovisas gruppen lärare med specialpedagogisk utbildning i den andra tabellen, nedbrutet på grundutbildning. För viss central kompetens inom specialskolan finns ingen akademisk utbildning att få, detta gäller till exempel teckenspråksutbildare. I gruppen ej pedagogisk utbildning finns personal med till exempel gymnasieutbildning, teknisk eller ekonomisk eftergymnasial utbildning.

Antal lärare med:	2009	2008	2007
Specialpedagogisk utbildning*	21	25	24
Lärarexamen	14	18	10
Fritidspedagogexamen	0	0	0
Förskollärarexamen	1	1	1
Annan pedagogisk utbildning	3	2	3
Ej akademisk utbildning	5	5	-
Ej pedagogisk utbildning	6	5	6
Summa:	50	56	44

Tabell 2. Lärarnas utbildningsbakgrund vid Manillaskolan.

*Speciallärarnas eller -pedagogernas grundutbildning	2009	2008	2007
Lärarexamen	20	24	22
Fritidspedagogexamen	0	0	0
Förskollärarexamen	1	1	2
Annan pedagogisk utbildning	0	0	-
Ej pedagogisk utbildning	0	0	0
Summa:	21	25	24

Tabell 3. Speciallärarnas eller -pedagogernas grundutbildning vid Manillaskolan.

Antal nyinskrivna elever, uppdelade på årskurser, och andel nyinskrivna elever, sammanfattade i år 1, år 2-7 samt år 8-10

Årskurser	2009	2008	2007
År 1	11	11	11
År 2	0	2	0
År 3	0	2	0
År 4	0	0	1
År 5	0	0	1
År 6	0	2	0
År 7	0	0	0
År 8	0	0	0
År 9	0	1	5
År 10	0	0	0
Summa:	11	18	18

Tabell 4. Antal nyinskrivna elever vid Manillaskolan, uppdelade på årskurs. Elever som skrivs in i specialskolan efter år 1 kallas för "insneddande" elever.

Årskurser	2009	2008	2007
År 1	100,0%	61,1%	61,1%
År 2-7	0,0%	33,3%	11,1%
År 8-10	0,0%	5,6 %	27,8%

Tabell 5. Andel (%) nyinskrivna elever vid Manillaskolan, uppdelade på årskurs 1, 2-7 och 8-10.

Antal avgångselever den aktuella vårterminen, uppdelade på den årskurs de blev inskrivna i specialskolan

Årskurser	2009	2008
År 1	20	13
År 2	0	0
År 3	0	0
År 4	0	1
År 5	1	0
År 6	1	0
År 7	0	0
År 8	1	0
År 9	1	0
År 10	0	0
Summa:	24	14

Tabell 6. Antal avgångselever vid Manillaskolan vårterminen 09, uppdelade på den årskurs de blev inskrivna i specialskolan. Dessa siffror inkluderar även eventuella elever som läst enligt grundsärskolans kursplan.

Elever med anpassad studiegång

Antal och andel elever	2009	2008	2007
Antal inskrivna elever	115	128	126
Antal elever med anpassad studiegång	13	6	7
Andel elever med anpassad studiegång	11%	4,7 %	5,6 %

Tabell 7. Elever med anpassad studiegång vid Manillaskolan. 2009 var det första år när elever i förberedelseklass inräknades i denna kategori, vilket ger upphov till en kraftig ökning av antalet elever med anpassad studiegång.

Elevernas undervisningsspråk

Antal elever med följande undervisningsspråk:	2009	2008
Huvudsakligen teckenspråk	69	86
Huvudsakligen talad svenska	9	9
Både teckenspråk och talad svenska	37	33
Alternativt kommunikationssätt	0	0
Summa	115	128

Tabell 8. Elever och deras huvudsakliga undervisningsspråk vid Manillaskolan.

Arbetet i verksamheten

Hälsa och livsstil

Manillaskolan vill skapa utrymme för en hälsosam och livskraftig miljö där liv, rörelse och arbetsglädje finns. Syftet med denna miljö är att varje elev ska få möjlighet och kunskap att ta ansvar för sin egen hälsa och sitt eget välbefinnande. För att uppnå detta, och inte minst se till att rörelse blir en naturlig del av skoldagen, genomförs olika aktiviteter: hälsodagar varje vårtermin, arbete med hälsodiplomerings (se nedan), friluftsdagar (fyra stycken under året), rastverksamhet, etc. I ett längre perspektiv syftar alla dessa aktiviteter till att sänka elevernas sjukfrånvaro och öka trivselen på skolan.

Livskunskap eller kunskap för livet bedrivs i olika former, dels kontinuerligt i undervisningen av lärarna, dels av kurator, skolsköterska eller studie- och yrkesvägledare som kan gå in i klasser och arbeta med olika grupper. Ett exempel är "Ninja koll", ett projekt som drivs av studie- och yrkesvägledaren tillsammans med skolsköterskan. Ninja koll riktar sig till elever som följer grundsärskolans kursplan och går på högstadiet. Syftet är att förbereda eleverna inför praktik och så småningom gymnasiet. Manillaskolans grupp består av elever från år 7-9 och de träffas en timme varje vecka. Där jobbar de med frågor av typen "Vem är jag?", "Vad vill jag?" och "Vad kan jag?".

Under hösten har kurator och skolsköterska arbetat med livskunskap i år 4 och då pratat om kompisar. Med år 6 har kurator och skolsköterska pratat om sex och samlevnad, ett ämne som ingår i begreppet livskunskap.

Manillaskolan har ett hälsoråd på skolan, vilket består av representanter från varje arbetslag samt två elevrepresentanter. Hälsorådet har under 2009 haft möten varannan vecka där man diskuterat frågor som rör skolmaten och hälsodagar.

Temat för årets hälsodagar var lek. Under dessa dagar serverades skollunchen med en tydlig innehållsförteckning av ingredienser för att göra både elever och personal mer medvetna om vad man äter. För tredje året i rad anordnades under hälsodagarna också en Spaförmiddag för år 9 där eleverna fick prova på olika behandlingar, till exempel ansiktsmassage, för att visa hur man kan ta hand om sin kropp. Inom samma aktivitet fick all personal en föreläsning av en kiropraktor som pratade om projektet "Straighten up Sweden".

Skolan har sedan 2008 arbetat för att bli hälsodiplomerad som skola enligt Korpen, Svenska Motionsidrottsförbundet. Arbetet med att bli en hälsodiplomerad skola har fortlöpt under 2009, men är ännu inte slutfört.

Värdegrund

Elevers delaktighet

Under 2009 har man genomfört sju stora elevrådsmöten (styrelse och klassrepresentanter) samt nio elevrådsstyrelsemöten. Följande frågor och områden har diskuterats:

- Elevrådet frågade övriga elever genom en enkät om vilken logotyp man skulle välja för tröjtryck. Tröjorna distribuerades under våren.
- Fortsatt arbete för att minska eventuell skadegörelse, särskilt på toaletter och uppehållsrum.

- Inköp av airhockey och biljard, vilka placeras i nya aktivitetsrummet (f.d. uppehållsrummet).
- Invigningen av den nya fotbollsplanen.
- Två representanter skickades till SDUs, Sveriges dövas ungdomsråds, årsstämma i Norrtälje.
- Två nya elever i år 8 deltog i Stockholms Elevråds (samarbetsorganisation för elevråd i Stockholms län) elevskyddsombudsutbildning under hösten 2009 i SECO:s regi (Sveriges Elevråds Centralorganisation).
- Två elever från elevrådets styrelse deltog i SPSM:s elevrådskonferens på Östervångsskolan i Lund med tema ”Schystare skola” ett rollspel om den skola DU vill gå i.
- En arbetsgrupp bildas för arrangemanget ”elevrådets dag”.
- I 200-årsjubileets planeringsgrupp ingick även skolans elever

Vårdnadshavares delaktighet

Föräldramöten genomförs klassvis mellan två och fyra gånger per läsår och representanter från alla klasser ingår i Manillaskolans föräldraråd. Rådet diskuterar frågor gällande kvalitet, regler och rutiner och har träffats fem gånger under 2009. Aktuella frågor väcks av vårdnadshavare via respektive klassrepresentant och att rektor informerar om pågående arbete. Föräldrarådet har under 2009 diskuterat Manillaskolans arbetsplan, taxifrågor och likabehandlingsplan med vidhängande förväntansdokument för elever, lärare och vårdnadshavare.

Vårdnadshavare och föräldraråd har också varit delaktiga i utvärdering av taxiverksamheten och resultatet av denna visade att man generellt var nöjd med verksamheten. Återkoppling har skett till föräldrarådet.

För att möjliggöra vårdnadshavares delaktighet i undervisningen förekommer kontinuerlig information från skolans sida; i år F-3 har mentor och vårdnadshavare kontakt minst en gång i veckan och eleverna får med sig ett veckobrev hem, i år 4-8 och 9-10 har mentor och vårdnadshavare kontakt en gång i veckan och eleverna får med sig ett klassbrev hem minst en gång i månaden. Vårdnadshavarna delges även i viss utsträckning ämnesvisa termins- och läsårsplaneringar. Enligt utvärderingar på föräldraråd är detta ett förbättringsområde.

Likabehandlingsplanen har diskuterats på föräldrarådet och de har även lämnat sina synpunkter.

Vidare har under läsåret vårdnadshavare bjudits in till ämnessamtalskvällar för år 7-10. Där får eleven tillsammans med sina vårdnadshavare möjlighet att diskutera och ta upp olika frågeställningar med elevens undervisande lärare och inte, som i vanliga fall, enbart ha en dialog med mentor. Efter ämnessamtalskvällen har mentor utvecklingssamtal där man skriver den individuella utvecklingsplanen.

Skolan bjuder varje år, på en lördag, in vårdnadshavarna till Öppet Hus. Att aktiviteten sker en lördag gör det enklare för vårdnadshavare med lång resväg att delta.

Likabehandling

Begreppet entreprenörskap ska prägla projekt och mentorssamtal. I vidare bemärkelse används termen om en person som är drivande och arbetar hårt för att nå framgång. Entreprenörskap kan definieras som *"förmågan att identifiera möjligheter och skapa resurser för att ta tillvara dessa möjligheter"*. Entreprenörskapet får någonting att ändra riktning. Skolan vill arbeta med att stimulera eleverna till att utveckla nyfikenhet, kreativitet, en positiv syn på arbete, självständighet, envishet, hängivenhet, optimism och visionärt tänkande. Särskilda projekt för högstadiet ska arbetas fram av rektor, SYV (studie- och yrkesvalslärare) och PAL (de pedagogiska arbetslagen) för att stärka elevernas framtidstro. Skolan bjuder in förebilder för eleverna som samtalar utifrån begreppet entreprenörskap. Skolan har under läsåret haft följande förebilder inbjudna: en lärare, en studerande på Dramatiska institutet, en utlandsstuderande vid universitet i USA vilka redogjorde om valet av utbildning och motivationens betydelse inför val av studier och under studietiden.

Kommunikation

Ett välutvecklat språk är A och O för elevens förutsättningar att nå de mål som finns i skolan. Alla Manillaskolans elever, döva och hörselskadade, behöver teckenspråk för en fullgod delaktighet i skola och samhälle. Alla behöver också en bra svenska, i skrift för alla men även i tal för en allt större del av elevgruppen.

Språk utvecklas tillsammans med andra i meningsfulla sammanhang. Eleverna använder sina två språk i olika situationer och med olika mottagare. Grupper använder naturligt det språk alla kan delta med och utvecklar språkliga strategier för att lösa varje enskild situation. Vid små samtal i fönsternischen med två eller tre inblandade kan talad svenska fungera bäst för några. På fotbollsplan eller i uppehållsrummet kan teckenspråk vara det språk som är mest lämpligt. I ytterligare andra situationer föredrar eleverna kanske tal som förstärks med tecken. Många av eleverna använder alltid teckenspråk i en eller annan form i sin kommunikation.

Valet av språk ser olika ut för olika elever men gemensamt för alla är att de kommunicerar och att de utvecklas. Skolans språkmiljö är levande och både den talade svenskan och teckenspråket är hela tiden närvarande. Det gör att de elever som är primärt teckenspråkiga får möjlighet att vara i en skolmiljö där alla kan teckenspråk. För de primärt talspråkiga eleverna innebär det att de inte bara utvecklar sitt talspråk utan även teckenspråket. På Manillaskolan utvecklas båda språken i både lek och lärande.

På lektionstid är språket mer relaterat till elevernas kunskapsutveckling. Eleverna möter nya begrepp, analyserar, lär sig nya saker om sin omvärld, läser och skriver. Det är viktigt att de vuxna som jobbar med eleverna är medvetna om skillnaden mellan språk som kommunikation och språk som medel för att inhämta och dela med sig av kunskap. Alla elever utvecklar två kunskapsrelaterade språk – teckenspråk och svenska.

Som en tvåspråkig skola är Manillaskolan särskilt noggrann med att se till att eleverna under sin skoltid får möta båda språken i alla skolämnen och genom olika personer. Dokumentet "Pedagogiska ledstänger för språkutvecklingen" ligger till grund för arbetet med elevernas språkutveckling.

Manillaskolan strävar efter att ha både hörande, hörselskadad och döv personal inom alla personalkategorier för att ge eleverna goda möjligheter till vuxenidentifikation och språkutveckling. Det är viktigt att komma ihåg att eleverna under sin skoldag rör sig i olika

typer av kommunikativa miljöer där den mest uppenbara givetvis är klassrummet. Eleverna har möjlighet att ingå både i tecken- och hörselgrupper och skolan möjliggör för eleverna att byta kommunikativ miljö när så behövs. Vissa elever behöver teckenspråk för en del ämnen och talspråk för andra för en optimal språkutveckling. Andra elever behöver extra undervisning i teckenspråk. De elever som kan tillgodogöra sig undervisning via tal får givetvis en del av sin undervisning på talad svenska med hjälp av hörselteknik.

De båda språken, svenska och teckenspråk, förstärker varandra. En elev som har svenska som förstaspråk kan med fördel börja läsa på svenska för att sedan se samma text på teckenspråk. En elev med teckenspråk som förstaspråk ser först teckenspråksversionen av texten och får då en förförståelse, vilket gör det lättare att läsa den på svenska.

Skolan arbetar kontrastivt med de två språken, bland annat genom interaktiva skrivtavlor. Tavlor ger nya möjligheter att exempelvis experimentera med texten, flytta runt ord, snabbt plocka fram och visa upp aktuellt material från nätet eller spela upp en teckenspråkstext. Även elevernas egna texter, på teckenspråk eller svenska, kan gemensamt analyseras då alla elever kan se texten på den interaktiva skrivtavlan.

I Manillaskolan jobbar man medvetet och aktivt med att låta eleverna själva fundera över vilka olika språk de använder och vilka kommunikationsmiljöer de vistas i, till exempel på raster, lektioner, i hemmet och på fritiden. Att låta eleverna på detta sätt själva kartlägga sina språkdomäner gör att de blir mer medvetna om hur och när de använder sina två, eller flera, språk.

Kiwimetoden används för läsinlärning, men även språkutveckling i allmänhet, i de lägre årskurserna. Metoden är ett förhållningssätt där man har en helhetssyn på elevens språkutveckling. Man ser eleven som en kommunicerande individ där arbetsklimatet i klassrummet, lärarens organisation och struktur spelar stor roll för elevens möjlighet att utveckla sitt språk.

Inom skolan förekommer ständigt pedagogiska diskussioner kring språkmiljön, där utgångspunkten är skolans policydokument "Manillaskolans pedagogiska ledstänger för språkutveckling". Det förekommer även extra satsningar på teckenspråk och svenska från förskoleklass till år 6. Till detta används lektionstillfällena elevens- och skolans val. Schematekniska anpassningar har gjorts för att möjliggöra detta samarbete över årskurserna.

Skolan har en särskild arbetsgrupp för tvåspråkighet. Gruppen har under året haft kontinuerliga möten där tvåspråkighet på individ-, grupp- och organisationsnivå diskuterats. Tillsammans med skolledning har man under året också haft en heldag för diskussioner och planering rörande skolans elevgrupp, uppdrag, möjligheter och utmaningar. Man nedtecknade även riktlinjer för utvecklingsområden.

Individualisering

Flexibla lösningar med utgångspunkt från varje elevs individuella behov efterfrågas alltmer. Specialskolan kan redan nu erbjuda en anpassningsbar lärandemiljö och är samtidigt en engagerad samarbetspartner med andra skolor och verksamheter. Man arbetar mycket med att utveckla lösningar som sätter elevens behov i centrum. Specialskolorna har många elever med funktionsnedsättningar utöver hörselnedsättning och här erbjuds en inkluderande miljö. Målet

för specialskolan, liksom för övrig skolverksamhet, är elevernas inkludering och delaktighet i samhället.

Inom specialskolan kan man identifiera flera olika typer av individualiserad och individanpassad verksamhet och undervisning. Anpassningen kan ske utifrån elevernas språkliga nivå, deras kommunikativa nivå (se ovan), deras kunskapsnivå och deras olika förutsättningar för lärande.

Grunden till Manillaskolans goda möjligheter till en sådan undervisning ligger i en flexibel organisation och arbetssätt men också i det faktum att skolan har en hög lärartäthet. Skolan har erfarenhet och kompetens för att göra nödvändiga anpassningar men också för att analysera de olika konsekvenser som en sådan undervisning kan få. Samtidigt som man tillhandahåller alla dessa olika typer av anpassningar måste eleverna också ges möjligheter till att träna och uppleva social interaktion med andra barn och ungdomar.

Olika typer av konkreta åtgärder kan sättas in om en elev befaras inte nå kursplanemålen. Detta kan exempelvis uppmärksammas av enskilda lärare, vårdnadshavare eller elevvården. I ett sådant läge sammankallas en elevkonferens (deltagare är vanligtvis biträdande rektor, elevvårdsrepresentant, undervisande lärare, vårdnadshavare och elev, ibland måste även representanter från elevens hemkommun involveras) där det sker en identifiering och kartläggning av eventuell problematik samt planering av åtgärder. Varje sådan konferens ger upphov till ett protokoll där det anges ansvarsområden, eventuella beslut och när uppföljning ska ske.

Åtgärdsprogram i enskilda ämnen skrivs av undervisande lärare. Under året har man på skolan fokuserat på att skapa rutiner för innehåll och likvärdighet i åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner.

I kombination med arbetet med de skriftliga omdömena har Manillaskolans personal också fått kompetensutveckling i att skriva individuella utvecklingsplaner. Skolan har från och med höstterminen en utvecklingssamordnare som stöttar pedagogerna i skrivandet av omdömen, bedömningar, individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram. Skolan genomförde studiedag i juni gällande betyg och bedömning av elever med funktionsnedsättning.

Elever grupperas efter individuella behov och får därmed också individuellt stöd. Till exempel kan en elev, som redan nått målen, läsa en anpassad och lite svårare kurs där läraren hela tiden finns med som stöd för att lotsa eleven genom kursen. I matematiken används *Klara matte!* vilket är ett bra läromedel som kan anpassas till varje elevs behov.

Som angetts i avsnitt ”Kommunikation” satsar Manillaskolan mycket resurser på elevernas språkutveckling. Kontinuerligt arbetar varje elev intensivare med det språk just han eller hon behöver satsa på, dels för att nå kunskapsmålen enligt läroplanen och dels för att nå de delmål som sätts individuellt.

Pedagogiskt arbetar Manillaskolan med ämnesintegrerad undervisning. Detta ger goda möjligheter att anpassa nivån till varje enskild elev samtidigt som hela gruppen/klassen ändå arbetar med samma tema. Exempel på sådana ämnesövergripande arbeten är Projekt Shakespeare som sammanför ämnena engelska och drama. Arbetet avslutas med en resa till England i Shakespeares fotspår. Exempel på andra ämnesövergripande projekt är arbetet i de lägre klasserna där ämnena teckenspråk, svenska, drama, slöjd och bild samarbetar.

I förberedelseklass och för de elever som följer grundsärskolans kursplan konkretiserar man undervisningen genom att förlägga mycket av den utomhus. Ute kan man exempelvis fotografera det som händer och inne i klassrummet kan man sedan diskutera, skriva och rita. Detta arbetssätt ger också goda möjligheter till individuell anpassning – vissa elever klistrar bara bilder medan andra skriver meningar till foton. Man arbetar också generellt med att åskådliggöra abstrakta moment genom praktiska övningar.

Skolan har gett en enskild pedagog i uppdrag att handleda och kompetensutveckla berörda pedagoger utifrån elevers behov, primärt när det gäller elever med en utvecklingsstörning. Ett projekt i samarbete med myndighetens råd och stödenhet gällande processutveckling av lärares kompetens och skolans organisation har påbörjats.

Den visuella tekniken är betydelsefull och skolan har bland annat tillgodosett detta genom att utrusta flera klassrum med interaktiva skrivtavlor. Detta underlättar möjligheten att pedagogiskt arbeta gemensamt med ett kollektivt läsande och en gemensam översättning till teckenspråk.

Elever har möjlighet till individuell träning under ordinarie idrottslektion. Det förekommer även att elever med särskilda behov bl.a. gällande koordination och balans får extra fysisk träning utanför ordinarie lektion.

Skolans eget val av fokusområde

Nya matriser för skriftliga omdömen

Manillaskolan har under året arbetat i olika ämnesgrupper med att ta fram nya matriser för skriftliga omdömen i alla ämnen. Detta arbete har medvetet fått ta tid, vilket har lett till en ökad kunskap om skolans styrdokument, bättre kunskap om bedömning och ett större samarbete kring enskilda elevers möjlighet att nå målen bland den pedagogiska personalen.

I kombination med arbetet med de skriftliga omdömena har Manillaskolans personal också fått fortbildning i att skriva individuella utvecklingsplaner.

Lärande Text och Samtal

Tillsammans med Alviksskolan, en kommunal skola med hörselklasser, arbetar Manillaskolan med ett projekt som heter "Lärande Text och Samtal".

Projektets övergripande syfte är att hitta arbetsformer för att hjälpa eleverna att utveckla och använda sina två språk, dels för att tillägna sig ämneskunskaper i skolan, dels för ett livslångt lärande.

Projektet inleddes läsåret 2008/2009 med en kurs på Stockholms universitet i genrepedagogik där fem pedagoger från respektive skola deltog. Läsåret 2009/2010 har projektet fortsatt och pedagogerna använder nu den teoretiska kunskapen från kursen i sitt praktiska arbete i klassrummet.

Under hösten har de deltagande pedagogerna dels skuggat varandra, dels filmat sin egen undervisning. Därutöver har man träffats och tillsammans analyserat materialet med stöd av

handledare från Stockholms universitet. 2010 kommer projektet att dokumenteras för att sedan spridas vidare.

Teckenspråkstest

Ett flertal medarbetare har deltagit i anpassning och utprovning av språkförståelsebedömningen (se den skolgemensamma kvalitetsredovisningen för 2009), därutöver har man initierat ett lokalt arbete med anpassning av bedömningsmetoder till teckenspråk med syftet att säkra dokumentationen av elevernas språkliga utveckling.

Resultat och måluppfyllelse i förhållande till nationella mål

Betygsresultat för avgångseleverna

Antal avgångselever	2009	2008	2007
Avgångselever med fullständiga betyg	6	8	5
Avgångselever med ofullständiga betyg	15	6	11
Avgångselever utan betyg	0	0	0
Summa avgångselever:	21	14	16

Tabell 9. Antal avgångselever vid Manillaskolan. I tabellen redovisas inte eleverna efter kön, då elevgrupperna är så små att integriteten skulle riskeras. Elever som läser efter grundsärskolans kursplan är inte med i betygsstatistiken.

Genomsnittsbetyg bland dem som fått betyg, inom ämnena:	2009	2008	2007
Teckenspråk	11,92	12,69	11,92
Svenska	13,18	15,83	12,00
Engelska	15,83	13,50	11,00
Matematik	13,57	13,18	13,75

Tabell 10. Genomsnittsbetyg bland dem som fått minst godkänt betyg vid Manillaskolan. I tabellen redovisas inte eleverna efter kön, då elevgrupperna är så små att integriteten skulle riskeras.

Generella förutsättningar för elevernas möjligheter vad gäller måluppfyllelse är personalens kompetens, skolans organisation och arbetsätt samt former för dokumentation och kartläggning.

En jämförelse mellan måluppfyllelsen för avgångselever på Manillaskolan som läst enligt specialskolans kursplan 2008 och 2009 visar att andelen elever med fullständiga betyg var 57% 2008 och 29% 2009. Det kan också konstateras att 42% av eleverna i avgångsklassen 2009 saknar betyg i 64% av ämnena. Jämförelser över tid är svåra att tolka på grund av det låga elevantalet i de olika avgångsklasserna (sällan fler än 20 elever). Enskilda eller få elevers resultat ger olika stort utslag i genomsnittsberäkningar beroende på gruppens storlek. Elevers resultat utifrån genomsnittsbetyg avspeglar grupperns sammansättning och förutsättningar, vilka varierar över tid. De resultat som är bundna till enskilda elevers prestation och pedagogers arbete kan vara bättre än det som statistiken visar om man tar hänsyn till förutsättningar och utveckling över tid. En noggrannare analys bör göras av de faktorer som bedöms påverka måluppfyllelsen som till exempel andel elever med ytterligare

funktionsnedsättning, tillämpning av undantagsregeln, den så kallade pysparagrafen, personalens kompetens och lärmiljön.

Skolan har under året introducerat metoden självskattning där eleven får bedöma sin kunskapsutveckling och insats samt skolans pedagogiska arbete. Detta genomfördes i samband med skriftliga omdömen hösten 2009 men inte enhetligt. Det anses därför vara ett förbättringsområde för 2010.

Analys och bedömning av måluppfyllelse i verksamheten som helhet

”Det offentliga skolväsendet vilar på demokratins grund. [—] [V]ar och en som verkar inom skolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö (1 kap. 2 §). Skolan har en viktig uppgift när det gäller att förmedla och hos eleverna förankra de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. [---] Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.” (1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet – Lpo 94)

Undervisning

Under året har skolan firat sitt 200-årsjubileum. Detta har gett stort genomslag i undervisningen med fokus på dövhistoria generellt och inte minst Manillaskolans betydelse i det svenska dövsamhället i den mån att det i princip kan betraktas som ett längre ämnesövergripande temaarbete. Detta har haft stor betydelse för elevernas uppfattning om den historiska synen på döva, dövkultur och deras stolthet över sin egen skola. Under de aktiviteter som genomförts inom ramen för jubileet (man hade bland annat besök av HKH Drottning Silvia och genomförde en föreställning under den stora jubileumsmiddagen) har eleverna varit mycket delaktiga och därigenom också exempelvis fått träna på att framföra presentationer för en större publik, ta ansvar och arbeta självständigt.

Åtgärder inför nästa kvalitetsredovisningsperiod

Under 2010 kommer Manillaskolan att, i enlighet med gällande Verksamhetsplaner och lokal Arbetsplan, genomföra följande åtgärder:

- Verktyg för systematisk kartläggning, dokumentation och uppföljning av elevernas språkutveckling och kunskapsutveckling är framtaget. Verktøygen ger utrymme för elevens delaktighet.
- Rutin för kartläggning, dokumentation och uppföljning under elevens hela skoltid finns. Rutinen visar vem som gör vad och när.
- Alla elever som lämnar år 10 är fullt tvåspråkiga.
- Målen i kursplanen är kända för varje elev.
- Pedagogens arbetsplanering inför varje arbetsområde är tydlig för eleverna.
- Eleverna är delaktiga i planeringen.

- I varje årskurs arbetar ett kompanjonlärarpar, med kompletterande kompetenser, för att ge bästa förutsättningar för elevernas språkutveckling. Kompanjonlärarskapet är definierat.
- Skolans generella och de individuella kompetensutvecklingsplanerna för personal, fokuserar på att nå ökad måluppfyllelse för eleverna.
- Eleverna vet hur de ska ta ansvar för sin hälsa.
- Eleverna upplever att trivseln har ökat. Ingen elev känner sig kränkt eller otrygg.

Beslut och ansvarig för kvalitetsredovisningen

Stockholm, 29 april 2010

Åsa Karle, regionchef